

NAUJENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second Class Matter March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.
 under the Act of March 3, 1879.

VOL. XII.

Kaina 3c

Chicago, Ill. Antradienis, Rugsėjo-September 8 d., 1925

Nori panaikinti senatą Kanadoj

Anglia su Turkija ginčijas del Mosulo

Kapitonui nepavyko sulaužyti jurininkų streikas

Nori panaikinti Kanadoj Anglijos su Turkija ki-senatą — lordų butą

OTTAWA, Ontario, Kanada, rugs. 7. — Kanados premjeras King žada ateinančiais dominijos federaliam rinkimais paduoti visutinam žmonių balsavimui klausimą del panaikinimo Kanados parlamento senato, taip vadinamo "lordų buto."

Premjeras King kaltina senatą, kad jis atmetęs ar niekais pavertęs ne vieną naudingą įstatymą, kurie buvo astovys buvo priimti, tarp jų socialės ir moralės reformos įstatymą, įstatymą išplėsti ukininkams kreditu, įstatymus karo invalidams ir paliegiusiams darbininkams šepti, etc.

Genevoj prasidėjo tautų sajungos susirinkimas

GENEVA, Šveicarija, rugs. 7. — Siandie čia prasidėjo šeštuojuose tautų sajungos kongreso posėdžiai. Kongreso pirminiukai išrinkta Kanados dominijos senatorius Rene Dandurand.

Planuotas sukiliimas Portugalijoje atidėtas

LISABONAS, Portugalija, r. 7. — Revoliucinis sukiliimas, kuris, sako, buvęs planuojamas padaryti kaip rugėjo 2 dieną, dabar esąs atidėtas tolimesniu laikui. Priežastis atidėjimo — kaičių nesusitaikymas tarp pačių planuoto sukiliimo vadų.

Estuose nužudyta komunistų vadė

STOKHOLMAS, Švedija, r. 7. — Praeitą šeštadienį Dorpatė, Estuose, buvo nužudytas komunistų vadė Heinemann, mirties bausmei pasmerktas del konspiracijos nuversti Estijos valdžią.

Pasak jo draugų, Heinemann atsišakes prašytį susimilimo, ir prie nužydymo jis pareiškės, kad mirštąs už savo principus ir už darbininkų klasės išvadavimą.

Hidroplanas PN9-1 vis dar nesurandamas

WASHINGTONAS, rugs. 3. — Skridęs į Honolulu hidroplanas PN9-1, kurs su penkiais žigulos žmonėmis, pristogas gazonino, nusileido į Ramujių vandenyną apie pusantro miilių nuo Maui salos, vis dar nesurandamas.

Projektuotas hidroplanas PB-1 skridimas iš San Francisco į Honolulu, laivino sekretoriaus Wilburio ūsakymu, tapo atidėtas neapribotam laikui.

Garsi Amerikos plaukikė, šešiolikos metų mergaitė Gertruda Ederle, kuri bemaž neperplaukė Lamanšo sąsiaurio, skiriantis Franciją nuo Anglijos, išsiaurusiojo vėtoj tarp Gris-Nez ir Dovero, viso 21 mylių platumą. Ji plaukė aštuonias valandas, ir pagalbą taip parvargo besigrundama su neramiomis vilnimis, kad plaukimą turėjo palauti. Ją išgriebė iš vandens mižinas egiptietis, atplaukęs nuo valties jai iš pagaibą. (Pacific and Atlantic photo)

Nepavyko sulaužyti britų jurininkų streikas

Britai baugina atsisakysią mandato arabų kraštams, jei ne-gausių viso Mosulo

GENEVA, Šveicarija, rugs. 7. — Tautų sajungos tarybos subkomisija stengiasi kompromiso budu išlyginti Anglijos ir Turkijos kivirinį del Mosulo. Turkija atsisakė duoti iš naujo prižadėjimą laikytis nuo sprendžio komisijos, tautų sajungos paskirtos Mosulo riboms nustatyti. Mosulas turi turtingiausiu aliejaus šaltiniu, kurie tečiai dar nėra pradeti kaip reikiant naudoti.

Komisija išsprendė, kad legaliai Mosulas vis dar priklausa Turkijai, bet politiniai jis esąs Britų, kurie tautų sajungos suteiktu jiems mandato kontroliuoja Irako (Mesopotamijos) arabų karalystę. Ekonominiai ir strateginiai, Mosulas, komisijos sprendimu, turis priklausyti Irakui, tuo tarpu etnografiniai dalykas geriausiai duoti savo daly, o inžineriai ir oficiai paleido mašinias, ir visai neprisklausomą Kurdišta.

Angliai nori atnaujinti savo kapitonų mandatą Mesopotamijai, jei j. gausianti visa Mosula. Kitapgi ji atsižadėsiant arabų kraštui, ir tuomet artimuoju rytuo-se kiliaus naujas krizis.

Angliai nori atnaujinti savo kapitonų mandatą Mesopotamijai, jei j. gausianti visa Mosula. Kitapgi ji atsižadėsiant arabų kraštui, ir tuomet artimuoju rytuo-se kiliaus naujas krizis.

Dabar jis turite klausyti įsakymų ir dirbtų, kad laivas patenkelsi visuotinę streiką. Te-

riuo yažiavo farmerio Claude Warreno septyni šeimynos na-

visi jos tarnautojai viltimis iš-

sikėlė į Mako. Britų karai lai-

vas Moohen išplaukė iš čia į

budu išliko sveika ir nė kiek

neuzgauta, visi kiti šeši buvo

vietoj užmušti.

Bet igula vistiek atsisakė

klausyti. Jurininkų vadai pa-

reikėti kapitonui, kad jie būtų

pranešę dviešim keturių va-

landas prieš laivo išplaukimą,

Valstijų karai laive Noa siandie

kad jie streikuoją, o todel apie

kyvko ekspliozija, kurios keturi

maišą negali but jokios kal-

jo igulos žmonių buvo užmušti.

Ir laivas su pasažierais bu-

vo priverstas grįžti atgal į Kē-

tauną.

Dinamitavo kasyklas, dirbusias straiko metu

MCALESTER, Okla., rugs. 7.

Kadangi vietos kiniečių emė pasireikšti kruviniai faci-

ja kova, policija padarė kra-

kiečių distrikte ir suėmė

šešiasdešimt įtariamų asmenų,

tarp jų aštuonis tariamai iš-

kitur parsigabentus žudeikas.

4 asmenų suimių del traukinio susikulimo

SANFORD, Ky., rugs. 7.

Sekmadienio naktį ties Knob Lick susikulė pasažierinis Louisvilio ir Nashvilio traukių. Pasažieriu nėkas nenukentėjo, bet lokomotivos mašinistas užsimušė.

Katastrofa ivyko todel, kad piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

spėjimui, tikslu apiplėsti pašto siekiu priemonėmis, žodžiu

vagoną traukiniui susikulė.

Keturi įtarini del piktadarybės asmenys tapo suimių.

Pasak jų, piktadariai buvo tyčiai toj vie-

toj iškilibinę bėgius, policijos atsisakė naudotis tomis susi-

Lietuvių Rateliuose.

(Tasa nuc 5 pusl.)

čiausiam, bet ir vėl vyraus su krepšiu ėmė maišytis tarp malininkų.

— „Ar tikieti turi? — girdžiu kas žin kas klausia. Aš kalbu sau Tikiu i Dievą Tėvą ir nesidairau.

— „Tikieti ar turi? — vėl prasme pakelė balsu; o aš butinai noriu pabaigti Tikiu i Dievą Tėvą, ir nieko neatsakau.

— „Ar turi tikieti, tikieti? — rikelėjo dar garsiau; o aš irgi garsiai ėmiau baigtis savo maliniu: „...kuno iš numirusiu prisikėlimu ir gyvenimą amžina, Amen.” Kokie tikieti reikia? Man niekas jokio tikieto nedavė, nė nusipirkti neliepę.

— „Čia reikia kiekvienam turi tikietas, — ginčijo mano ekzekutorius.

“Bet aš nieko nežinau — teisinaus aš — ir, kad jau pas jūs taip yra, tai kodel nepredėlat parašo prie durių, kad be tikieto nevalia jeiti?

— Tamsta turi užsimoketėti pareikalo mano kolektorius ir aš turėjau nusileisti.

“Po šito incidento mano minčios prie Dievo visiškai išsibaškė. Kiek nė bandžiau potrauti — nesiseka ir nesiseka. Rodos pradedu gerai: “Tėvė musu, kursai esi danguse, ar turi tikieti...” ir taip visa maldina nė gražio neveria liko.”

“Prastai!” — atsiduso reporteris.

“O Tamsta ar eini bažnyčion?” — paklausė katalikas.

Ne, — atsakė reporteris — mano Dievas yra visur ir aš jį garbinu be bažnyčios pagababos.”

Susimastė katalikas ir nuojo.

— Reporteris.

Triukšmingos prakalbos arba lietuviškas cirkas

Trečiadienį, rugpjūčio 2 d., Mildos svet. ivyko triukšmingos prakalbos. Jų rengėjai skelbėsi esas pirmutinis steigėjas — prezidentas ir organizatorius Lietuvos Tautos Dievo Bažnyčios, „Motinos Dievo Šidlavos“ 3501 South Union Ave. Šios prakalbos turėjo buti laisios, nes rengėjas minavojavo: „Numirėliai atskirė, dviados sugrįžo iš dangaus. Štai kur musų lietuvių tautos katalikų bažnyčia jau atsiduria lenkų ir musų prieš rankse“ ir t. p.

Šios parapijos parapijonai susijudo, nes manė, kad jie pamatys pirmutinių šios bažnyčios steigėjų vyskupa Mickevičių, kuris yra jau apie porą metų miręs. Susirinko trisdešimt keturi suaugę vyrai ir moterys, ir 3 vaikučiai; visi iš šios bažnyčios parapijonai. Klausinėja žmonės: „kas kalbės? Kur tie daktara i ir kunigai (Dr. Brown ir kun. Paplauskas turėjo kalbėti), nes jų nebuvo garsintu laiku.

Pirminkas Juozas Nakvalius perstatė kalbėti Browną. Jam užėjus ant scenos žmonės pažino, kad jis yra Paplauskas, buvęs vyskupo Mickevičiaus klerikas. Pirmiausia krikavko stalą (stand), kad kaip biblijios studentų. Pasak šio kalbėtojo, Lietuvos Tautos parapijoj yra betvarkė. Betvarkė padarę lenkų kunigai ir kiti bažnyčios komitetai. Pasisakė Paplauskas, kad jis neprikluso prie parapijos. Kalbėjo be jokios tvarkos; kartojo sakinius po daugelį kartų ir nerekiant parapijonui, ir kunigo. Nurodinėjo, kad kun. Tautas yra po priežiura vyskupo Grītėno ir jie abu yra lenkų nezaležinės. Hodoras valioje. Paplauskas sakė, kad pažystas iš Lietuvos, nes kartu kiaules gana. Jis (Paplauskas) jau buvęs kunigu, o šis vis kiaules gana. Kalbėtojas vadino šiuos kunigus išgaminomis ir kitais

„gražiais“ žodžiais. Esą, lenkai per šiuos kunigus nori išnaudoti durnius, mulkius ir t. p. Žmonės rėkė į prakalbos dalyvavovo net po 3 ir daugiau kalbėtojus kartu. Kalbėtojas grasinė išmesti, nes jis turys valią. „Kalbėtojas“ vis rėkė: „Kokias kolegijas išėjo šie kunigai! Kur jūs popierios?“ Kad suminkštyst klausytojui širdis ir parodyt savo „pasiventimą“ kalbėtojas sakė:

„Ant manęs krito akmenys ir kirviai!“ Parapijonai rėkė ant kalbėtojo, kiti jubokščiai. Žmogus kalbėjo į kalbėtoją vadino veidmainiu. „Ką tu veiki ir iš ko duoną valgai? — šaukė vienas žmogus. Visi jam priatė plodami rankomis. Kalbėtojas vis šaukė: „Reikia tokį žmogų (kun. Tauta) pasiusti — tegul eina sau su kunu ir dušiu!“ Didelis užimas deliai to. „Mums yra geras kunigas!“ rėkė žmonės. Paplauskas papaskojo apie lenkų kunigą — žydą, kuris turėjo pačią ir 12 vaikų. Žmonės praso balso, bet negauna. Pirminkas ką tai „kalbėtojui“ pasininkas ir šis kiek parėkės sustojo.

Nakvališius patsai rėžia spęčiu: „Tegul žydai užima báznyčią! — „No, no!“ — rėkė žmonės. Nakvališius vartojø labai negražius žodžius. „Bažnyčia neturi gyvuot, turi žlugti“, šaukė. Vienas žmogus reikalo balso, pirminkas kalbėtojas“ liepė Paplauskui mest jį lauk.

Užėina Paplauskas ir persta kabiét vieną iš tik ką atėjusių dvejų kunigų — kun. Mikalauską. Mikalauskas kalbėjo apie vyskupą Mickevičių ir kun. Tautą. Jis tvirtino, kad Nakvališius jam sakes, jog kun. Tautas parėjo į šia parapijā per Nakvalią. Esą kun. Tautas lenkam tarnaujau; Hodorus religija esanti sugadinta; Hodorus panelę švenčiausia kitaip suprantas, įvedęs viešą išpažintį ir kt. Kalba ir kun. Linkus. Jis perdaugiai „filosofiskai“ kalbėjo, tad kaip nori, taip gali suprasti. Bet visgi jis, kaip ir kun. Mikalauskas palaikė buvusio zakristijono Nakvalio pusę.

Pasirodo tarpdury du policiastai. Kalbėtojas Paplauskas si pirstu parodė į vieną žmogų. Policistas išsišaukė žmogeli į priemenę. Žmogus pasisaikė esas šios parapijos prezidentas. Policistas paklausė, ar ne girtas, kodel jis rėkė. Nesradus svarbių priežiūrų, žmogus policistas paleido. Tuo tarpu ir kalbėtojai viskā iškalbėjo ir užsibaigė prakalbos.

Ten buvo ir kalbų apie kokias vietas ir daug kitokių dalykų. Tai buvo tikras lietuviškas cirkas. Jei taip galėtu pakartoti kitą kartą, tai aš šiuo duočiai jems nikeli.

— Reporteris

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

TAUPYK IR TURĘK

Kas savaitę, kas dvi ar kas mėnuo, atskirk dalelę iš savo pėdės ir pasidėk i Naujienų Spulką. Čia jau pinigai dauginsis kas mėnuo iš kas metal, uždirbdami nuo 4 iki 10 nuošimčiu. Čia jums pilniliusius saugumas ir visiška garantija, nes dar nesame girdėj, kad spulkas buti žuvę žmonių pinigai. Iš čia jūs galite pasimulti bili kada ir bili kokias reikalai, kaip ir iš savo kisenės. Naujienų Spulka yra po valdžios kontrole, o jos viršininkas yra atsakomis ir sažiningi žmonės:

Prezidentas: J. SMOTELIS Naujienų žmigno vedėjas. Sekretorius: V. Mišėka. Naujienų P. S. Sklyrus vedėjas. Redaktorius: T. Rypkevičius Naujienų knygvedis ir kredituotojas.

Gali pristatyti kasdieng nuo 10 rytų iki 8 vakaro. Nedidelniens nuo 10 rytų iki 2 po pietų. Naujienų rastinėje.

Lietuvių Teatr. Dr-či Rutos No. 1925 m., 7:30 val. vak. Lietuvos Auditorium, 3138-35 S. Halsted St. Yra daug svarbių rokaičių. Kviečia Valdyba.

PRANEŠIMAI

SLA. pasitraukusiu kuopai iš 2-ro apskričio stūvžiavimas ivyksta rugpjūčio 20 d., septintadienį, 1:30 val., po pietų, North Side, Liusosbybė salėje, 1822 Wabansia Ave., Chicago. Kadangi šiuo dienomis ivyksta kuo posūkis susirinkimai, tai dar pakartotinė kuopoma ir darbuojamas, kad išrinktumėte į iugalotumė astovus iš busianti 6-tą SLA. naujo apskričio suvažiavimą.

K. J. Semaška
SLA. 6-to Ap. Sekret.

Vilniaus Vadavimo Komiteto nepaprastas susirinkimas ivyksta rugpjūčio 8 diena, 8 val. vak., Mildos svet. Prašomi visi nariniai atsilankyt. Tekėsvarstyti, daug bėgimų reikala.

— Valdyba.

BRIDGEPORTO LIETUVIAMS:

„Naujienos“ pradedama išnėjus 3-čios valandos rytą. Lietuviai givenant nės Morgan iki Wallace ir nuo 30-tos iki 31-mos gatvės yra apribinami „Naujienoms“ gana anksti. Už „Naujienas“ galima mokėti svyki išsaugotą arba svyki iš mėnesi. Givenant pažymėtame zone, o da neapribinami ankstyvomis „Naujienomis“ tuo pranešėti šiuo adresu: Aušros Knygnys, 3210 So. Halsted St. (Tel. Boulevard 9663).

— Valdyba.

REIKIA DARBININKU

IVAIRUS SKELBIMAI

Tel. Lafayette 5153-6438

RUBIN BROS.

NAMŲ STATYTOJAI

3804 So. Kedzie Ave.
CHICAGO

REIKIA DARBININKU

MOTERŲ

CORE DIRBEJU Merginų patyrusiu i bresinę fandre, gera mokėtis ir bonai. Atsišaukite pasirengusios darban.

SLOAN VALVE CO.

4300 W. Lake Str.

REIKIA moteris prie 3 si- ratu kudykų, atsišaukite ant šitokio adreso:

3427 S. Auburn Ave.
ant antrą aukšto, užpakalyje

REIKIA DARBININKU

VYRU

REIKALINGAS dėmitorius pagelininkas, nevedes, blaivus ir telšingas vyras, unijistas arba kuris noriapti unijist, gera mokėtis ir praeinyminas. Darbas ant vienos ir vienas. Atsišaukite tarpe 11-3 val. po pietu.

2043 Pierce Ave.,
Tel. Humboldt 6471

RAKANDAI

PARDAVIMUI 4 kambarių rakandai. Atsišaukite tuojuas 3711 So. Halsted Str. 3 fl. front, po 6 val. vakaro

PARDAVIMUI

GROJIKLIŲ piam bargenas. Ver- tas \$650, turia parduoti tuojuas, su bendru, kabinetu ir 108 roletėlių. \$160 cash arba po \$10 į mėnesi.

2322 W. Madison St.

PARDAVIMUI

MEDUS PO 35c SVARUI

V. GLOBIS
10545 Edgebrook Ave.

PARSIDUODA

PARDAVIMUI 4 kambarių pastoge, augštas beizmentas, garadžius del 2 mašinų, itaisytas pagal vėliausios mados, maudynės, elektra ir visi parankumai, rendos 90 dolelių į mėnesi, netoli karų lainės. 6125 So. Wash- taw Ave.

PARDAVIMUI namas po 4 į 4 kambarius, 3 kambariai pastoge, augštas beizmentas, garadžius del 2 mašinų, itaisytas pagal vėliausios mados, maudynės, elektra ir visi parankumai, rendos 90 dolelių į mėnesi, netoli karų lainės. 2407 W. Madison, Chicago, Ill. Phone Seeley 1643 M. E. HUTFILZ, Manager

BRIGHTON PARK

PARDAVIMUI 2 flatu medinis namas po 4 į 4 kambarius, 3 kambariai pastoge, augštas beizmentas, garadžius del 2 mašinų, itaisytas pagal vėliausios mados, maudynės, elektra ir visi parankumai, rendos 90 dolelių į mėnesi, netoli karų lainės. 2407 W. Madison, Chicago, Ill. Phone Seeley 1643 M. E. HUTFILZ, Manager

ANGLU KALBA

Yra labai svarbu moketi kiekvienam givenant, sioje salyje. Kurie kalba gerai anglų kalbą visur turi pasisekinā, ir pirmayje. Anglu kalbos, aritmetikos, knygvedēstis, plietybės ir daug kitų dalyku gali lengvai ir greitai išmokinti. Randa pigių nauja budėjimino Levesko Mokykloje klesose ir per laikus (correspondence). Platesnį paaiškinimą klaus asmeniškai arba laišku.

LEVESKIS' SCHOOL

Preparatory and Commercial

3301 So. Halsted St., Chicago, Ill. (kamp. 33-čios gatv., 2-ros lubos)

Didelės išdirbtystės

COYNE

Praktiškas, asmeninis mokinimas.

Be knygu. Nereikia didelio moko- slo arba patyrimo.

UZDIRBSITE KOL MOKINIMES

Elektros Ekspertai Uzdirba Nue

\$60 Iki \$200 i Savaitę

Pilnas kursas į trumpą laiką. Kle- sosis dienomis ir vakarais. Ateikite arba rašykite, gausite DYKA

KNYGUTE su 151 elektros foto- grafijomis. Klausykite apie dy- kialius.

COYNE ELECTRICAL SCHOOL

1300-10 W. Harrison Street

Chicago, Ill., Dept. L16

Praktiškos Automobilių

Instrukcijos

Yra svarbu del automobilių me- chanikų ir šoferių.